

Hemşirelik öğrencilerinin toplumsal cinsiyet rolleri ile kadına yönelik şiddete ilişkin tutumlarının incelenmesi*

Hacer Alan Dikmen¹, Kamile Marakoğlu²

¹Selçuk Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi, Ebelik Bölümü, Konya orcid.org/ 0000-0001-9617 4897

²Selçuk Üniversitesi, Tıp Fakültesi, Aile Hekimliği Anabilim Dalı, Konya orcid.org/ 000-0001-6510-8010

Öz

Amaç: Çalışmamızın amacı, hemşirelik bölümü öğrencilerinin toplumsal cinsiyet rolleri ile kadına yönelik şiddete ilişkin tutumlarını incelemektir.

Gereç ve Yöntem: Tanımlayıcı türde olan çalışma, hemşirelik bölümünde toplam 618 öğrenci ile gerçekleştirilmiştir. Veriler Şubat-Mayıs 2018 tarihleri arasında veri toplama formu, Kadına Yönelik Şiddete İlişkin Tutum Ölçeği (ŞİTÖ) ve Toplumsal Cinsiyet Rollerini Tutum Ölçeği (TCRTÖ) ile toplanmıştır.

Bulgular: Öğrencilerin yaş ortancası 20 (min-max= 17-36), TCRTÖ puan ortancası 150 (min-max= 61-190), ŞİTÖ puan ortancası 33.5 (min-max= 19-93)'dir. Öğrencilerin %51.8'i hayatlarında en az bir defa kadına yönelik şiddete tanık olmuş, %21.4'ü ise şiddete maruz kalmıştır. Öğrencilerin %6.5'i ders içeriği olarak kadına yönelik şiddet hakkında eğitim aldığını belirtirken, %80.3'ü ders müfredatlarına kadına yönelik şiddet dersinin eklenmesini istemektedir. Cinsiyet, yaşanılan yer, aile tipi, şiddete tanık olma ve şiddet eğitimi alma değişkenleri ile ŞİTÖ puan ortancası arasında (p<0.05), cinsiyet ile de TCRTÖ puan ortancası arasında istatistiksel olarak anlamlı bir fark saptanmıştır (p<0.05). Öğrencilerin TCRTÖ ve ŞİTÖ puan ortancaları arasında orta düzeyde güçlü (rs= -0.68), anlamlı ve negatif yönlü bir korelasyon saptanmıştır (p<0.05).

Sonuç: Çalışma bulgularımıza göre öğrencilerin toplumsal cinsiyete yönelik tutumları eşitlikçi düzeye yaklaştıkça kadına yönelik şiddete karşı tutumları daha olumsuz olmaktadır. Kadına yönelik şiddet eğitiminin hemşirelere üniversite eğitimleri sırasında verilmesi ve toplumsal cinsiyet rollerine ilişkin eğitim programlarının yapılması önerilebilir.

Anahtar Kelimeler: Hemşirelik, toplumsal cinsiyet, şiddet, tutum

Abstract

Objective: In our study is aimed to examine the attitudes of nursing students on gender roles and women's attitudes towards violence.

Material and Methods: The descriptive study was conducted with a total of 618 students in Nursing Department. Data were collected from February to May 2018 with the data collection form, the Attitude regarding Violence Scale (ARVS) and the Gender Roles Attitude Scale (GRA).

Results: The median age of the students was 20 (min-max= 17-36), the median score of GRA was 150 (min-max= 61-190), the median score of ARVS was 33.5 (min-max= 19-93) 51.8% of the students have witnessed women violence at least once in their lives and 21.4% have been exposed to violence. While 6.5% of the students stated that they had received training on violence against women as course content, 80.3% wanted to add violence lesson to the course curriculum. There were statistically significant differences between sex, place of residence, type of family, witnessing of violence and education of violence and ARVS median score (p<0.05), and between sex and GRA median score (p<0.05). There was a moderate strong (rs=-0.68), significant and negative correlation between the GRA and ARVS median scores of the students (p<0.05).

Conclusion: According to our study findings, as the attitudes of the students towards the gender approaches to the level of equality, attitudes towards violence against women become more negative. The training of violence against women during the university education for nurses and the training programs on gender roles can be suggested.

Key words: Nursing, gender, violence, women

Genel Tıp Derg 2019;29(2):73-79

Alınan: 10.08.2018 / 22.11.2018 / Yayınlanma: 10.07.2019

Yazışma adresi: Hacer Alan Dikmen, Selçuk Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi, Ebelik Bölümü, Konya

E-posta: alanhacer@gmail.com

Giriş

Tüm dünyada olduğu gibi, ülkemizde de mücadele edilmesi gereken ciddi bir toplumsal sorun olan kadına yönelik şiddet; kadının bireysel ve toplumsal işlevlerini, özel yaşamını, işini ve diğer sorumluluklarını yerine getirebilmesinde, kadının güçlenmesinde ve ilerlemesinde önemli bir engeldir. Kadına yönelik şiddet, en yaygın ve en utanç verici insan hakları ihlallerinden biridir (1). Kadına yönelik şiddetin temelinde kadınların eğitim, sağlık, çalışma yaşamına, siyaset ve karar alma mekanizmalarına katılımda yaşanan toplumsal cinsiyet eşitsizliği vardır. Toplumun kadına karşı ayrımcı toplumsal cinsiyet tutumu şiddet olaylarını pekiştirmektedir (2).

Dünya Sağlık Örgütü (DSÖ) tarafından yayınlanan rapora göre dünyada tüm kadınların %35'i şiddete maruz kalmaktadır. Kadına yönelik şiddetin küresel bir sağlık sorunu olduğunun vurgulandığı raporda, hayatını kaybeden kadınların %38'inin şiddet sonucu yakınları tarafından öldürüldüğü bildirilmekte ve şiddet olaylarının toplumsal cinsiyet temelli olduğunun altı çizilmektedir (3). Yapılan çalışmalarda toplumsal cinsiyete dayalı şiddet, dünyadaki kadınların %30-60'ında önemli zihinsel, fiziksel ve cinsel sağlık problemleri doğurabilmektedir (4,5). Türkiye'de son yapılan geniş çaplı kadına yönelik şiddet araştırmasında da kadınların %36'sı fiziksel, %44'ü duygusal, %12'si cinsel, %30'u ekonomik şiddete maruz kalmaktadır (6). Kadına yönelik şiddet, kadınlarda psikolojik ve fizyolojik birçok sağlık sorununun yanında sakatlanma ve ölümlere neden olmaktadır (7,8). Şiddet gören ve risk altındaki kadınlar için, şiddetin erken dönemde tanınması, müdahale edilmesi ve mücadelesi noktasında sağlık hizmetleri önem taşımaktadır (9). Sağlık hizmeti sunucuları içerisinde önemli bir sağlık profesyoneli olan hemşirelerin kadına yönelik şiddeti fark edebilmeleri ve kadınlara yaklaşımları önemlidir. Çalışmalar, hemşirelerin şiddete uğramış kadına nasıl bakım vermesi gerektiğini bilme noktasında zorlandıklarını (10) ve şiddet konusunda bilgilerinin yetersiz olduğunu belirtmektedir (11,12). Literatürde üniversitede öğrenim gören hemşirelik öğrencilerinin kadına yönelik şiddete ve toplumsal cinsiyet rollerine ilişkin yapılmış çalışmalar yer almaktadır ancak öğrencilerin toplumsal cinsiyet rolleri ile kadına yönelik şiddete karşı tutumlarını karşılaştıran bir çalışmaya rastlanmamıştır. Hemşirelerin kendi toplumsal cinsiyet rolleri ve kadına yönelik şiddete yönelik tutumlarının farkında olmaları önemlidir.

Bu çalışmanın amacı, öğrenci hemşirelerin toplumsal cinsiyet rolleri ile kadına yönelik şiddete ilişkin tutumlarını incelemek ve ilişkiyi belirlemektir.

Gereç ve Yöntem

Araştırma Türü

Araştırma tanımlayıcı ve kesitsel türde dizayn edilmiştir.

Evren ve Örneklem

Araştırmanın evrenini bir sağlık bilimleri fakültesinin hemşirelik bölümünde öğrenim gören 1., 2., 3., ve 4 sınıf olmak üzere toplam 863 öğrenci oluşturmuştur. Araştırmada örneklem seçimine gidilmemiş, 18 Aralık 2017-30 Mart 2018 tarihleri arasında öğrencilerin öz bildirimlerine dayalı olarak ve sadece gönüllü olanlarla çalışma yürütülmüştür. Belirlenen süre sonunda 618 öğrenci (tüm hemşirelik öğrencilerinin %76'sı) ile çalışma tamamlanmıştır. Veriler ders aralarında yüz yüze görüşme tekniği ile toplanmıştır.

Veri Toplama Araçları

Araştırma verileri, Veri toplama formu, Kadına Yönelik Şiddete İlişkin Tutum Ölçeği (ŞİTÖ) ve Toplumsal Cinsiyet Roller Tutum (TCRTÖ) ile toplanmıştır.

Veri Toplama Formu

Araştırmacılar tarafından hazırlanan veri toplama formu, öğrencilerin sosyo-demografik özelliklerini, kadına yönelik şiddete ilişkin düşüncelerini ve şiddetle mücadele konusunda önerilerini içeren sorulardan oluşmaktadır.

Araştırma Soruları

1. Öğrenci hemşirelerin kadına yönelik şiddete ilişkin tutumları nedir?
2. Öğrenci hemşirelerin toplumsal cinsiyet rollerine ilişkin tutumları nedir?
3. Öğrenci hemşirelerin toplumsal cinsiyet rolleri ile kadına yönelik şiddete ilişkin tutumları arasında ilişki var mıdır?

Toplumsal Cinsiyet Roller Tutum Ölçeği (TCRTÖ)

Zeyneloğlu ve Terzioğlu, (2008) tarafından geliştirilen ve bireylerin toplumsal cinsiyet rollerine ilişkin tutumlarını

belirleyen bir ölçektir. Ölçek, 38 maddeden oluşmakta ve 5'li likert tipindedir. Katılımcıların ölçekte bulunan toplumsal cinsiyet rollerine ilişkin eşitlikçi tutum cümlelerine; 'tamamen katılıyor'dan- 'kesinlikle katılmıyor'a kadar puanlandırılmıştır. Bu puanlama sonucuna göre en yüksek puan '190', en düşük puan ise '38' olarak hesaplanmıştır. Ölçekten alınan en yüksek değer, bireyin toplumsal cinsiyet rollerine ilişkin 'eşitlikçi tutuma sahip' olduğunu, en düşük değer ise, bireyin toplumsal cinsiyet rollerine ilişkin 'geleneksel tutuma sahip' olduğunu göstermektedir. Ölçeğin Cronbach alfa değeri 0.92 olarak hesaplanmıştır (13). Bu çalışmada ölçeğin Cronbach alpha değeri 0.91 olarak hesaplanmıştır. Çalışma öncesi ölçek kullanım izni alınmıştır.

Şiddete İlişkin Tutum Ölçeği (ŞİTÖ)

Gömbül tarafından 2000 yılında geliştirilen ŞİTÖ; sağlık personelinin ailede kadına eşi tarafından uygulanan şiddete ilişkin tutumunu belirlemektedir. Ölçek tutum puanı ortalaması =57 (min=19, max=95)'dir. Alt ölçek tutum puan ortalamaları sırasıyla; ekonomik şiddet =21 (min=7, max= 35), duygusal, psikolojik, cinsel şiddet=18 (min=6, max=30), meşrulaştırıcı ve neden açıklayıcı mitler için ise =9 (min=3, max=15)'dur. Tutum puanının yüksek olması, sağlık personelinin şiddete ilişkin tutumunda geleneksellikte artmayı, tutum puanının düşük olması ise geleneksellikten uzaklaşmayı ve çağdaş görüşü göstermektedir. Gömbül'ün çalışmasında ölçeğin Cronbach's Alpha güvenilirlik katsayısı değeri $\alpha=0.75$ 'dir (14). Bu çalışma için Cronbach alpha değeri 0.80 olarak hesaplanmıştır. Çalışma öncesi ölçek kullanım izni alınmıştır.

Etik İzin

Çalışma öncesi Selçuk Üniversitesi Tıp Fakültesi Girişimsel Olmayan Klinik Araştırmalar Etik Kurul'undan 2017/303 karar sayısı ile etik izin alınmıştır. Hemşirelik Bölüm Başkanlığı'ndan 11/12/2017 tarihli ve 126351 sayılı yazı ile de çalışma izni alınmıştır.

Verilerin Değerlendirilmesi

Verilerin değerlendirilmesinde, SPSS 20 (Statistical Packet for Social Sciences for Windows 20) paket programı kullanılmıştır. İstatistiksel analizlerde, tanımlayıcı istatistiklerle birlikte Kolmogorov-Smirnova testi ile verilerin normal dağılmadığı anlaşılmıştır. Bu nednele nonparametrik

testlerden Mann Whitney U testi, Kruskal Wallis testi, Bonferroni Düzeltmesi, ve Spearman korelasyon analizi kullanılmıştır.

Bulgular

Çalışmamıza katılan hemşire öğrencilerin yaş ortancası 20 (min-max= 17-36), TCRTÖ puan ortancası 150 (min-max= 61-190), ŞİTÖ puan ortancası 33.5 (min-max= 19-93)'dir. Hemşire öğrencilerin %85'i kadın iken, en fazla katılımı sırası ile 3. sınıf (%27.2), 2. sınıf (%25.7), 4. sınıf (%25.2) ve 1. sınıf (%21.8) oluşturmuştur. Öğrencilerin %66.8'inin en uzun süre ilde yaşadığı, %88.7'sinin aile yapısının çekirdek ve %79.3'ünün ekonomik durumunun orta düzeyde olduğu saptanmıştır. Öğrencilerin %70'inin annesi, %51'inin babaları sadece ilköğretim mezunudur.

Öğrencilerin %51.8'i hayatlarında en az bir defa aile içi, çevre veya medyada kadına yönelik şiddete tanık olmuş, %21.4'ü ise şiddete maruz kalmıştır. Öğrencilerin %6.5'i ders içeriği olarak kadına yönelik şiddet hakkında eğitim aldığını belirtirken, %80.3'ü ders müfredatlarına kadına yönelik şiddet dersinin eklenmesini istemektedir. Öğrencilerin %41.4'ü bir şiddet vakasıyla karşılaştığında şiddetle mücadele konusunda mağduru nasıl yönlendireceğini bildiğini ifade ederken, %89.0'u kadına yönelik şiddet konusunda daha fazla bilgi almak istediğini, %95.8'i Türkiye'de kadına yönelik şiddet olgularına yeterli müdahale yapılmadığını, %95.3'ü Türkiye'de kadına yönelik şiddetle ilgili kanun ve yasaları yeterli bulmadığını bildirmiştir (Tablo 1).

Öğrencilerin %99.0'u "kadına yönelik şiddet konusunda toplumun bilinçlendirilmesi", %98.0'i "kadına yönelik şiddet uygulayanlarda cezaların arttırılması", %95.3'ü "evlilik öncesi aile planlaması ve evlilik danışmanlığının çiftlere yapılması" ve %98.0'i "annelerin sağlıklı çocuk yetiştirilmesi konusunda bilinçlendirilmesi gerektiği" ifadelerine "evet" cevabını vermiştir (Tablo 1).

Cinsiyet, yaşanan yer, aile tipi ve annenin öğrenim durumu ile ŞİTÖ puan ortancası arasında ($p<0.05$), cinsiyet ile de TCRTÖ puan ortancası arasında istatistiksel olarak anlamlı bir fark saptanmıştır ($p<0.05$). Kadın öğrenciler, en uzun süre ilde yaşayanlar, çekirdek aile yapısına sahip olanlar ve anne öğrenim durumu ilköğretim olanlar, kadına yönelik şiddete karşı daha olumsuz tutum sergilemektedir. Erkek öğrencileri ise toplumsal cinsiyet rollerine

yönelik, kadın öğrencilere göre daha az eşitlikçi tutuma sahiptir. Sınıf, ekonomik durum ve baba eğitim düzeyi ile ŞİTÖ puan ortancası arasında anlamlı bir fark bulunamamıştır ($p>0.05$) (Tablo 2).

Şiddete tanık olan, müfredata şiddet dersinin eklenmesini ve şiddet konusunda daha fazla bilgi almak isteyen öğrencilerin ŞİTÖ puan ortancası anlamlı derecede daha düşük iken, şiddete yönelik eğitim alan öğrencilerin şaşırtıcı olarak ŞİTÖ puan ortancaları anlamlı derecede daha yüksektir ($p<0.05$). Müfredata şiddet dersinin eklenmesini ve şiddet konusunda daha fazla bilgi almak isteyen öğrencilerin TCRTÖ puan ortancası anlamlı derecede daha yüksektir ($p<0.05$) (Tablo 3). Öğrencilerin TCRTÖ ve ŞİTÖ puan ortancaları arasında negatif yönde, orta düzeyde ($rs= -0.68$), anlamlı korelasyon saptanmıştır ($p<0.05$).

Tartışma

Çalışmamızda öğrencilerin kadına yönelik şiddete karşı “olumsuz”, toplumsal cinsiyet rollerine ilişkin “eşitlikçi” tutuma sahip oldukları belirlenmiştir. Yapılan çalışmalarda hemşirelik öğrencilerinin kadına yönelik şiddete ilişkin tutumları çoğunlukla “olumsuz” dur (9,15,16). Bu sonucun, hemşirelik öğrencilerinin büyük bir çoğunluğunun kadın olmasından ve şiddetin bir sağlık problemi olduğunu bilmelerinden kaynaklandığı düşünülmektedir.

Çalışmamızda öğrencilerin yarısı şiddete tanık olurken, beşte biri şiddete maruz kalmıştır. Sabancıoğulları ve arkadaşları da (2016) çalışmalarında aynı oranları saptamıştır (16). Öğrencilerin kadına yönelik şiddete tanık olmaları, şiddetin kadın sağlığına yönelik ciddiyetinin farkına varmaları açısından önemli olabilir. Çalışmamızda öğrencilerin kadına yönelik şiddete ilişkin çok az bir oranını (%6.5) eğitim aldığı saptanmıştır. Yapılan çalışmalarda hemşirelerin ve hemşirelik öğrencilerinin kadına yönelik şiddet konusunda yeterli bilgiye sahip olmadığı ve bu konuda eğitim almayı istedikleri belirtilmektedir (12,17-20). Literatür bulguları çalışma sonuçlarımızı destekler nitelikte, hemşirelik bölümlerinin ders müfredatlarında kadına yönelik şiddete yeterince yer verilmediğini ve öğrencilerin bu konuda daha fazla bilgi almak istediğini göstermektedir. Çelik ve arkadaşları (2015), kadına yönelik şiddete ilişkin verilen eğitimin, ebe ve hemşirelerin şiddete ve şiddete uğramış kadına karşı mesleki rollerine ilişkin gelenekselci tutumlarını azalttığını bildirmektedir (21). Buna göre kadına yönelik şiddet eğitiminin hemşire-

relere üniversite eğitimleri sırasında verilmesi şiddetle mücadele konusunda hemşirelerin daha aktif rol alacağını düşündürmektedir.

Çalışmamızda öğrenciler, kadına yönelik şiddet olgularına Türkiye’de yeterli müdahale yapılmadığını, kanun ve cezaların yetersiz olduğunu düşünmektedir. Aynı zamanda öğrencilerin tamamına yakını şiddeti önlemeye yönelik önerilere katılmaktadır.

Çalışmamızda kadın öğrencilerin, ilde yaşayanların, çekirdek aile yapısına sahip olanların, şiddete çevresinde tanık olanların, şiddet dersinin müfredata eklenmesini ve şiddet konusunda daha fazla eğitim almak isteyenlerin kadına yönelik şiddete karşı daha “olumsuz” tutum sergilediği belirlenmiştir. Sabancıoğulları ve arkadaşlarının (2016) çalışma bulguları da sonuçlarımızı desteklerken (16), Kaplan ve arkadaşları (2014) da cinsiyet ile kadına yönelik şiddet arasında anlamlı bir fark saptamıştır (9). Bu sonuçlara göre erkek öğrencilerin, kadına yönelik şiddete karşı daha geleneksel tutum sergiledikleri düşünülebilir. Çalışmamızda erkek öğrencilerin toplumsal cinsiyet rolleri tutumu da kadın öğrencilere göre anlamlı şekilde daha “gelenekseldir”. Uzun süre kırsal bölgede yaşayan ve geniş aile yapısına sahip olan öğrencilerin kadına yönelik şiddete karşı tutumları daha gelenekselcidir. Taşçı Koştı (2003)’nun çalışmasında da en uzun süre yaşanan yer kentten köye gidildikçe hemşire ve ebelerin kadına yönelik şiddete ilişkin tutumlarında gelenekselleşme görülmüştür (22). Kadına yönelik şiddetle mücadeleyi etkileyen en önemli nedenlerden biri tutumlardır. Hemşire adaylarının içinde bulunduğu toplumdan edindiği tutumlar, kadına yönelik şiddete ilişkin bakış açılarını etkileyebilmektedir (16).

Çalışmamızda anne eğitim durumu “ilköğretim” olanların şiddete yönelik tutumları daha olumsuz iken, baba eğitim durumunun hem toplumsal cinsiyet rolünü hem de kadına yönelik şiddete ilişkin tutumu değiştirmede saptanmıştır. Kaplan ve arkadaşları da (2014) çalışmasında anne ve baba eğitim durumunun şiddete yönelik tutumu etkilemediğini belirtmektedir (9). Bu sonuç eğitim programlarımızda şiddete yönelik yeterince bilgi verilmediği için tutumları değiştirmede düşündürmektedir. Çünkü bireyler öncelikle anne ve babalarını taklit ederek davranış geliştirir ve tutum oluşturturlar. Bu sonucu destekler nitelikte çalışmamızda öğrencilerin sınıf farklılıklarının da tu-

tumlar üzerine etkisi bulunamamıştır. Aylaz ve arkadaşları da (2014) öğrencilerin üniversite eğitim sırasında sınıflarının cinsiyet rolü üzerine etkili olmadığını bildirmektedir (23). Bu sonuçlar üniversite eğitiminin bireylere eşitlikçi toplumsal cinsiyet rolü kazandırma noktasında yetersiz kaldığını göstermektedir. Bireyler içinde yaşadıkları toplumun tutum ve inançlarından etkilenerek yetişmekte ve bu tutum ve inançların değişimi güç olabilmektedir.

Şiddete yönelik eğitim alan öğrencilerin eğitim almayanlara göre ŞİTÖ puan ortancası daha yüksektir. Bu durum, hemşirelik eğitim sürecinde kadına yönelik şiddet farkındalığının yeterince kazandırılmadığını göstermektedir. Çalışma bulgularımızı destekler nitelikte Kanbay ve arkadaşları da (2012) kadına yönelik şiddetle ilgili eğitim programlarının öğrencilere yeterince ulaşmadığını bildirmektedir (17). Hemşirelik öğrencilerine etkili ve yeterli bir kadına yönelik şiddet eğitimi verilirse öğrencilerin şiddet konusunda tutumlarının değişeceği düşünülmektedir.

Çalışmamızda öğrencilerin toplumsal cinsiyete yönelik tutumları eşitlikçi düzeye yaklaştıkça şiddete karşı tutumları daha olumsuz olmaktadır. Geleneksel toplumsal cinsiyet

rolüne sahip toplumlarda, kadına yönelik şiddet normal kabul edilmekte ve desteklenmektedir (24,25). Bu nedenle şiddetle mücadelede en temel adım bireylere çocukluk döneminden itibaren eşitlikçi toplumsal cinsiyet rolünün kazandırılması olacaktır. Bu sayede kadına yönelik şiddetin azalacağı düşünülmektedir. Üniversite eğitimi sırasında toplumsal cinsiyet dersinin müfredata eklenerek konu ile ilgili sempozyum ve panellerde öğrenciler tarafından konunun tartışılması, kendi geleneksel rollerinin farkına varmaları ve eşitlikçi tutum kazanmaları sağlanmalıdır.

Çalışmamızda öğrencilerin kadına yönelik şiddet konusunda yetersiz eğitim aldıkları ve eğitim almak istemeleri göz önünde bulundurulduğunda, müfredat programında kadına yönelik şiddet konularına yer verilmesi, öğrenci hemşirelerin üniversite eğitimleri sürecinde şiddetle mücadele konusunda proje ve etkinlikler düzenlemelerine akademisyen hemşirelerin destek olmaları ve rehberlik etmeleri önemlidir. Ayrıca, çalışmanın ulusal düzeyde farklı üniversitelerin hemşirelik bölümlerinin dahil edildiği daha geniş bir popülasyonda tekrarlanması hemşirelik literatürüne katkı sağlayacaktır.

Tablo 1. Öğrencilerin Şiddete Yönelik Düşünceleri (N=618).

Şiddete yönelik düşünceler		
	Evet n (%)	Hayır n (%)
1. Kadına yönelik şiddete tanık olma (aile içi, çevre veya medya)	320 (51.8)	298 (48.2)
2. Şiddete maruz kalma	132 (21.4)	486 (78.6)
3. Kadına yönelik şiddet hakkında eğitim alma	40 (6.5)	578 (93.5)
4. Ders müfredatınızda kadına yönelik şiddet dersinin eklenmesini isteme	496 (80.3)	122 (19.7)
5. Bir şiddet vakasıyla karşılaştığınızda şiddetle mücadele konusunda mağduru nasıl yönlendireceğini bilme	256 (41.4)	362 (58.6)
6. Kadına yönelik şiddet konusunda daha fazla bilgi almak isteme	551 (89.2)	67 (10.8)
7. Türkiye’de kadına yönelik şiddet olgularına yeterli müdahale yapılıyor	26 (4.2)	592 (95.8)
8. Türkiye’de kadına yönelik şiddetle ilgili kanun ve yasalar yeterli	29 (4.7)	589 (95.3)
Şiddeti Önlemeye Yönelik Öneriler		
1. Eğitim ve toplumun bilinçlendirilmesi	612 (99)	6 (1)
2. Cezaların yaptırım gücünün artırılması	605 (98)	13 (2)
3. Evlilik öncesi çiftlere aile planlaması ve evlilik hakkında danışmanlık yapılması	589 (95.3)	29 (4.7)
4. Okul derslerinde kadına yönelik şiddet konularına yer verilmesi	564 (91.3)	54 (8.7)
5. Annelerin çocuk yetiştirme konusunda bilinçlendirilmeleri	605 (98)	13 (2)

Tablo 2. Öğrencilerin Toplumsal Cinsiyet Rollerini Tutum Ölçeği (TCRTÖ) ve Şiddete İlişkin Tutum Ölçeği (ŞİTÖ) Puan Ortancaları ile Sosyo-Demografik Özelliklerinin Karşılaştırılması (N=618).

	n	TCRTÖ Ortanca (min-max)	z,KW;p	ŞİTÖ Ortanca (min-max)	z,KW;p
Cinsiyet					
Kadın	526	153.50 (61-190)	z=-11.283	47 (24-67)	z=-10.708
Erkek	92	119.50 (93-185)	p<0.001	32 (19-93)	p<0.001
Sınıf					
1. Sınıf	135	149 (92-190)	KW=1.588	34 (19-85)	KW=4.475
2. Sınıf	159	150 (61-190)	p=0.662	35 (19-83)	p=0.215
3. Sınıf	168	149 (63-190)		33 (19-93)	
4. Sınıf	156	152 (95-188)		33.50 (19-67)	
Yaşadığı Yer					
İl	413	151 (61-190)	z= -1.421	33 (19-93)	z= -2.09
İlçe/Köy	205	150 (92-190)	p= 0.155	36 (19-68)	p= 0.037
Aile Tipi					
Çekirdek	312	151 (61-190)	z=-1.103	33 (19-93)	z=-2.849
Geniş	39	146.50 (95-187)	p= 0.270	37 (19-67)	p= 0.004
Ekonomik Durum					
İyi	109	152 (93-190)	KW= 2.270	32 (19-83)	KW= 2.513
Orta	490	150 (61-190)	p= 0.321	34 (19-93)	p= 0.285
Kötü	19	142 (114-190)		33 (22-59)	
Annenizin Öğrenim Durumu					
Okur-yazar/değil	80	142 (93-190)	KW= 5.729	40 (19-66)	KW= 15.757
İlköğretim	433	151 (61-190)	p=0.507	33 (19-63)	p<0.001
Lise ve üzeri	105	152 (80-190)		34 (19-83)	
Babanızın Öğrenim Durumu					
Okur-yazar/değil	36	146.50 (102-190)	KW= 2.133	38 (19-93)	KW= 3.996
İlköğretim	315	150 (61-190)	p=0.344	34 (19-85)	p=0.136
Lise ve üzeri	267	151 (64-190)		33 (19-83)	

^aBonferroni testi ile hesaplanarak anlamlılığı oluşturan grup.

Tablo 3. Öğrencilerin Toplumsal Cinsiyet Rollerini Tutum Ölçeği (TCRTÖ) ve Şiddete İlişkin Tutum Ölçeği (ŞİTÖ) Puan Ortancaları ile Şiddete İlişkin Özelliklerinin Karşılaştırılması (N=618).

	n	TCRTÖ Ortanca (min-max)	z,p	ŞİTÖ Ortanca (min-max)	z,p
Şiddete Tanık Olma					
Evet	320	152 (61-190)	z=-1.852	33 (19-93)	z=-2.265
Hayır	298	149 (64-190)	p= 0.064	35 (19-77)	p= 0.024
Şiddete Maruz Kalma					
Evet	132	149.50 (95-190)	z= -1.123	36 (19-67)	z= -1.541
Hayır	486	150 (61-190)	p= 0.262	33 (19-93)	p= 0.123
Şiddete Yönelik Eğitim Alma					
Evet	40	138 (86-179)	z= -1.866	37 (21-66)	z= -2.660
Hayır	578	151 (61-190)	p=0.062	33 (19-93)	p=0.008
Şiddet Dersinin Eklenmesini İsteme					
Evet	496	152 (64-190)	z= -3.883	33 (19-93)	z= -3.133
Hayır	122	140 (61-185)	p<0.001	36 (19-85)	p=0.002
Şiddet Mağdurunu Nasıl Yönlendireceğini Bilme					
Evet	256	152 (61-190)	z= -0.030	34 (19-85)	z= -0.647
Hayır	362	149 (64-190)	p=0.976	33 (19-93)	p=0.518
Kadına Yönelik Şiddet Konusunda Daha Fazla Bilgi Almak İsteme					
Evet	551	152 (61-190)	z= -4.024	33 (19-93)	z= -4.469
Hayır	67	137 (95-186)	p<0.001	42 (20-66)	p<0.001

Kaynaklar

1. Tathlıoğlu K. Türkiye'de aile içi kadına karşı şiddetin psiko-sosyal ve kültürel dinamiklerinin değerlendirilmesi. Nisantasi University J Social Sci 2013; 1:109-28.
2. Aslan M, Seker S. Aile içi şiddetin bir boyutu olarak kadına yönelik şiddet: toplumsal algı ve tutumlar. Nisantasi University J Social Scie 2013; 1:150-70.
3. World Health Organization, (WHO). Global and regional estimates of violence against women: prevalence and health effects of intimate partner violence and non-partner violence sexual violence. Geneva: WHO, 2013. Available at: <http://www.who.int/reproductivehealth/publications/violence/9789241564625/en/index.html>.
4. Ellsberg M, Arango D, Morton Mathew G, Floriza K, Sveinung CM, Watts C. Prevention of violence against women and girls: what does the evidence say? Lancet 2015; 385:1555-66.
5. Garcia-Moreno C, Jansen H, Ellsberg M, Heise L, Watts C. Prevalence of intimate partner violence: findings from the WHO multi-country study on women's health and domestic violence. Lancet 2006; 368:1260-9.
6. Hacettepe University, Institute of Population Studies. Turkiye'de kadına yönelik aile ii siddet arastırması, 2014. Available at: <http://www.hips.hacettepe.edu.tr/KKSA-TRAna-RaporKitap26Mart.pdf>.
7. zvarış B, Demirren M, şener S, Tmay ř. Kadına yönelik aile ii şiddetle mcadelede sağlık hizmetleri. Ankara: TC Başbakanlık Kadının Statüsü Genel Müdürlüğü Yayınları, 2008.
8. Korkut Owen FO, Owen D. Kadına Yönelik Aile İçi şiddet. Ankara: T.C. Başbakanlık Kadının Statüsü Genel Müdürlüğü Yayınları, 2008.
9. Kaplan S, Akalın A, Pınar G, Yılmazzer T. Hemşirelik ğrencilerinin kadına yönelik aile içi şiddete ve mesleki rollerine yönelik tutumları. Yıldırım Beyazıt Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi Hemşirelik E-Dergisi 2014; 2: 26-35.
10. Toraman AU. Identification of intimate partner violence in health care settings: Why health care providers ask (or don't) about intimate partner violence? Turkiye Klinikleri J Public Health Nurs-Special Topics 2015;1:12-8.
11. Gharaibeh MK, Abu-Baker NN, Aji S. Attitudes toward and justification for wife abuse among Syrian medical and nursing students. J Transcultural Nursing 2012; 23:297-305.
12. Tambag H, Turan Z. Ability of Nursing students to recognize signs of violence against women. Int J Nursing Knowledge 2015; 26:107-12.
13. Zeyneloğlu S, Terzioğlu F. Development and psychometric properties gender roles attitude scale. Hacettepe University Eğitim Fakültesi Dergisi 2011; 40: 409-20.
14. Gömbül . Hemsirelerin ailede kadına esi tarafından uygulanan siddete ve siddette mesleki role iliskin tutumları. Hemşirelik Arastırma Dergisi 2000; 1:19-32.
15. Gnal NT. Öğrenci hemşirelerin kadına uygulanan şiddete ilişkin tutumları ve etkileyen faktörler. Yüksek Lisans Tezi. T.C. Ege Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü Kadın Sağlığı Ve Hastalıkları Hemşireliği Programı, İzmir, 2016.
16. Sabancıoğulları S, Taşkın Yılmaz F, Ar E, akmaktepe G. Hemşirelik ğrencilerinin kadına yönelik şiddete ve şiddete mesleki role ilişkin tutumları, benlik saygıları ve etkileyen faktörler. Koç Üniversitesi Hemşirelikte Eğitim ve Arastırma Dergisi (HEAD) 2016;13: 35-43.
17. Kanbay Y, Elif IşIK, Yavuzaslan M, Keleş S. Hemşirelik ğrencilerinin kadına yönelik aile içi şiddetle ilgili görüş ve tutumlarının belirlenmesi. Gümüşhane Üniversitesi Sağlık Bilimleri Dergisi 2012; 1:107-19.
18. Tunçel EK, Dündar C, Peşken Y. Ebelik ve hemşirelik ğrencilerinin aile içi şiddet konusunda bilgi ve tutumlarının değerlendirilmesi. Genel Tıp Dergisi 2007; 17: 105-10.
19. Karabulutlu . Hemsirelik ğrencilerinin siddet konusundaki görüş ve deneyimleri Hacettepe Üniversitesi Hemsirelik Fakültesi Dergisi 2015; 2:26-36.
20. Yazıcı S, Mamuk R. Sağlık alışanlarının kadına yönelik siddete yaklaşımları. Bakırköy Tıp Dergisi 2010; 6:73-7.
21. elik AS, Türkoğlu N, Apay SE, Aydın A, Pasinlioğlu T. Ebe ve hemşirelere verilen eğitimin kadına yönelik aile içi şiddete ilişkin tutumlarına etkisi. Sağlık Bilimleri ve Meslekleri Dergisi 2015; 2: 138-48.
22. Taşçı Koştu N. Ebelerin aile içinde kadına uygulanan şiddete ve şiddette mesleki rollerine ilişkin tutumları. Yüksek Lisans Tezi. Pamukkale Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü Halk Sağlığı Hemşireliği Anabilim Dalı, Denizli, 2003.
23. Aylaz R, Güneş G, Uzun , nal S. Üniversite ğrencilerinin toplumsal cinsiyet rolüne yönelik görüşleri. Sürekli Tıp Eğitimi Dergisi 2014; 23: 183-9.
24. Flood M, Pease B. Factors influencing attitudes to violence against women. Trauma, Violence, and Abuse 2009; 10:125-42.
25. Darj E, Wijewardena K, Lindmark G, Axemo P. Even though a Man Takes the Major Role, He Has No Right to Abuse': Future Male Leaders' Views on Gender-Based Violence in Sri Lanka. Global Health Action 2017; 10:1-9.